

FREDNINGSVÆRDI ER

KIRKESTRÆDE 8

KØGE KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	04.11.2016
Besigtiget af:	Tine Meyling
Journalnummer:	2011-7.82.07/259-0001
Kommune:	Køge Kommune
Adresse:	Kirkestræde 8, 4600 Køge
Betegnelse:	Kirkestræde 8
Fredningsår:	1984
Omfang:	<i>Forhus med sidehus (begge fra 1600-tallet, gadeside delvis ombygget ca. 1845 og ca. 1870-80).</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Ejendommen, der består af et forhus og et sidehus, ligger i Kirkestrædes østlige husrække, midt i Køges ældre bydel mellem Køge Kirke og Torvet.

Kirkestræde 8 består af et otte fag langt bindingsværkshus i to stokværk med en bred firefagskvist og et rødt, helvalmet tegltag. I hver sin ende af rygningen er to skorstenspiber med sokkel og krave, der begge er filtsede. Gadefacaden fremstår med pudset overflade, kalket i en varm rosa farve over en hvid sokkel. Over stueetagens vinduer er en trukken kordongesims, ligesom gesimsen under tagudhænget og gesimsen rundt langs firefagskvisten også er trukken. Alle gesimser er malet hvide. Samtlige vinduer er hvidmalede og torammede med tre ruder i hver ramme. I de to sydlige fag er en portåbning udsmykket med en indfatning og en lav, profileret trekantsfronton. Porten er en tofløjet fyldingsport. Port og indfatning er hvidmalet. Gårdsiden og sidebygningen fremstår med synligt bindingsværk, hvor tømmerkonstruktionen er rødmalet og tavlene er varm rosa. Begge bindingsværkfacader har højstolper i to stokværk og synlige, dobbeltfornaglede bjælkeender samt et højt styrterum. Sidehusets gavl er stokværksopdelt med højstopler og skråstivere for hver etage. På gavlen er påbygget et et-etages hus, som ikke er omfattet af fredningen. Sidehuset bærer ligesom forhuset et rødt, teglhængt heltag og er forsynet med to kviste, en på hver sin side af taget. Forhuset har også en kvist i den gårdvendte tagflade. I alle tagflader ses desuden enkelte tagvinduer, både ældre og nyere. I forhusets og sidehusets gårdside er torammede vinduer med små ruder, og i sidehuset er en enfløjet fyldingsdør med små ruder i den øverste del. Både vinduer og dør er malet hvide.

Ankomsten til boligen sker fra portrummet, der er brostensbelagt, har bindingsværksvægge kalket hvide over stok og sten samt hvidkalket, pudset loft og hvidkalkede dragere. I portrummet er en sortmalet fyldingsdør, der giver adgang til en lille forstue med en

hovedtrappe af træ til etagerne ovenover. I stueetagen er to værelser mod gaden og et stort, sammenhængende spisekøkken med delvist bevaret køkkenildsted med dateret ildstedshammer af træ. Fra spisekøkkenet fører en nyere jerntrappe til første etage. Bagerst i sidehuset er en stue med udgang til haven. Værelserne er udført med bræddegulve, de øvrige rum med klinkebelægning. Den bagerste stue har synlige bjælker. Via den interne jerntrappe kommer man op til første etage, hvor der er indrettet en stue, og herfra er der adgang til et lille forrum til henholdsvis badeværelse og soveværelse i forhuset. Fra hovedtrappen er der adgang til en mindre etværelses lejlighed på første sal i forhuset. Øverst i tagetagen er en mindre taglejlighed med en stue i firefagskvisten samt badeværelse og køkken-alrum ind i sidehuset og et værelse mod gavlen.

Under forhuset, med adgang fra en udvendig, støbt kældertrappe i gården, fører en enfløjet fyldingsdør ind til en ældre pigstensbelagt kælder, opbygget af blandt andet kridtstensvægge.

— BYGNINGSHISTORIE

Både forhus og sidehus blev opført i 1600-tallet. Ved undersøgelser i 1976 viste det sig, at gadefacaden oprindeligt har stået med et knægtbårent stokværksfremspring på knap 40 cm. De fire nordligste fag af forhuset har haft renæssancebemalede lofter, hvilket tyder på en firefagsstue mod nord og et tofagsværelse mod syd – ved siden af porten. I sidehuset, op ad forhuset, står det store køkkenildsted, som dog er noget ombygget, men med bevaret skorstenshammer af træ dateret 1768.

I 1837 blev overetagen stadig anvendt som kornloft, men i 1843 indrettedes overetagen til beboelse, og i 1847 blev firefagskvisten første gang beskrevet i kilderne. Den nuværende, fremrykkede underetage kom til i perioden 1870-80.

Sidehuset blev i 1761 beskrevet som værende 15 fag langt. I 1837 blev sidehuset afkortet til 12 fag, og på et tidspunkt før 1843 blev sidehuset yderligere afkortet til de nuværende fem fag.

Ejendommen har været igennem en omfattende istandsættelse i nyere tid, hvilket betyder, at alle overflader, vinduer, døre og gerichter er nyere, men udført i traditionelle materialer og med traditionelle detaljeringer.

— KILDER

Bevaringsværdige Huse i Køge; udarbejdet af Hans Henrik Engquist, Fredningsstyrelsen, Det særlige Bygningssyn, 1978

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi knytter sig til forhuset, der udgør en vægtig del af gadebilledet i Køge og tillige forankrer sig i byens middelalderlige bykerne. Forhuset er, som meget af den indre bys karakteristiske bebyggelse, placeret ud til gadelinjen og tilpasser sig dermed det traditionelle gadenets lukkede randbebyggelse. Porten i de to sydlige fag, giver adgang til gårdrummet, hvor sidehusene, brostensbelægningen og beplantningen bidrager til forståelsen af det traditionelle gårdmiljø.

Endvidere er der miljømæssig værdi ved den traditionelle bebyggelsesstruktur med forhus og sidehuse samt den karakteristiske differentiering mellem den pudsede facade og gårdsiderne i bindingsværk.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi relaterer sig til den overpudsede facade mod Kirkestræde, der som type fortæller om de byggemetoder og materialer, man anvendte i midten af 1800-tallet. Særlig de synlige bindingsværkskonstruktioner på bagsiden af forhuset og i sidehuset er et fint eksempel på 1600-tallets tidstypiske højstolpekonstruktion i to stokværk med et højt styrterum og dobbeltfornaglede, gennemstukne bjælkeender. Den kulturhistoriske værdi findes tillige i den gennemgående port ind til gården med overkalkede tavler og overkalket bindingsværk samt brostensbelægningen, som forsætter ind i gården. I portrummets mur ind mod beboelsen ses også anvendelse af de egnskarakteristiske kridtsten, hvilket også er en kulturhistorisk værdi.

I det indre ligger den kulturhistoriske værdi i resterne af det bevarede køkkenildsted med dateret skorstenshammer anno 1768, i de bevarede ældre loftsbjælker samt i kælderen med pigstensbelægning og murede vægge delvist af kridtsten.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Kirkestræde 8 fremstår som en velproportioneret repræsentant for 1800-tallets modernisering af gadefacaden med sin karaktergivende firefagskvist. Gårdsiderne fremstår, for hvad angår konstruktionen, som et fint eksempel på 1600-tallets bindingsværksbygninger med højstolper og gennemstukne bjælkeender. Hertil kommer de røde, teglhængte heltage, der i hver sin ene af forhusets rygning er forsynet med to skorstenspiber med sokkel og krave i traditionel udformning.

I det indre fortæller køkkenildstedet om placeringen af det oprindelige køkken. Den øvrige indretning, som er ny, er udført i materialer, detaljer og en kvalitet, som tilpasser sig bygningen. Hvor der er udført nye tiltag, er disse udformet i et moderne udtryk, som vedkender sig sin tid.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

Ejendommens bærende fredningsværdier knytter sig i det ydre til den overpudsede facade med samtlige facadedetaljer mod Kirkestræde, de synlige bindingsværkskonstruktioner på bagsiden af forhuset og i sidehuset med højstolper i to stokværk og dobbeltfornaglede, gennemstukne bjælkeender samt et højt styrterum. Hertil kommer portrummet med overkalket bindingsværk og partier af kridtsten. Endelig skal nævnes de røde, teglhængte heltage samt forhusets to traditionelt udførte skorstenspiber. Endvidere kommer de traditionelt udførte vinduer og den traditionelt udførte port med indfatning samt den traditionelle materialeholdning.

I det indre knytter de bærende værdier sig til resterne af det bevarede køkkenildsted med dateret skorstenshammer anno 1768, i de bevarede loftsbjælker, samt i kælderens pigstensbelægning og murede vægge delvist af kridtsten. Endelig kommer den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Det anbefales, at facadernes farver tones ind, så de i højere grad passer til bygningens alder. Alle facader har tidligere stået gulkalkede.

Også porten bør ud fra en historisk betragtning have en mørk farve.

Sokler har traditionelt set været mørke, typisk sorte, for at skjule smuds og snavs.

Af ældre billeder ses det, at vinduerne på traditionel vis tidligere har været mørke.

Ved taget skal undertaget på sidebygningen trækkes tilbage ved udhænget og bræddebeklædningen skal fjernes til fordel for synlige spærender.